

і громадянського суспільства. У такому разі держава, крім власних функцій, привласнює ще й функції громадянського суспільства, змушує його виконувати виключно державні рішення.

Таким чином, держава повинна орієнтуватися, в першу чергу, на інтереси громадянського суспільства. Неспівпадання інтересів держави і громадянського суспільства є показником неефективності державного управління і самого механізму держави. Отже, можна стверджувати, що за допомогою ненасильницьких дій суспільство може вплинути на характер здійснення державної влади, які забезпечать баланс між державою та громадянським суспільством.

Мільчева Г. М.

Національний університет «Одеська юридична академія», здобувач кафедри соціальних теорій

СТАНОВЛЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Актуальність теми дослідження полягає у тому, що у сучасному світі існує дисбаланс між можливостями чоловіків та жінок у багатьох сферах суспільного життя. У тезах висвітлено питання, які стосуються аналізу, впровадження гендерної політики в Україні.

Проблемі гендерної нерівності присвячено роботи таких зарубіжних та вітчизняних вчених як: О. Андрійко, Н. Аніщук, Ж.-Л. Бержель, Л. Кормич, Т. Краснопольська, Н. Кутова-Ері, Т. Мельник, Н. Оніщенко, Л. Петришина, О. Піжук, Дж. Энн Тикнер, М. Томашевська, Я. Шевченко, Ю. Шемшученко та ін. У дослідженнях зокрема, містяться аргументи та пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства в галузі гендерної політики.

На думку О. Піжук, «оцінка становища чоловіків та жінок як в Україні, так і в усьому світі відображає значну кількість диспропорцій, переважно не на користь останніх» (Піжук О.І. Державне регулювання гендерних відносин як важлива умова сталого соціально-економічного розвитку в Україні / О.І. Піжук // Економіка та держава. – 2007. – № 6. – С. 65).

Як вважає Л. С. Трофименко, «проблема впровадження гендерної політики в Україні є показником того, що ми й досі живемо у світі патріархальних цінностей. Слід підкреслити, що жінка стає активним суб'єктом економічного, політичного, культурного та соціального життя, але скористатися новими можливостями вдається лише одиницям» (Трофименко Л. С. Феномен жіночого політичного лідерства в українській громадській думці / Л. С. Трофименко // Актуальні проблеми політики : збірник наукових праць / голов. ред. С. В. Ківалов ; відп. ред. Л.І. Кормич. – Одеса : Юридична література. – № 13-14. – 2002. – С. 777).

Варто погодитись з Л.І. Кормич у тому, «що усвідомлення того, що гендерні права є невід'ємною складовою загальнолюдських прав дозволяє констатувати, що зусилля в даному напрямку забезпечують підняття рівня захищеності у різних сферах прав всіх членів суспільства» (Кормич Л.І. Гендерні чинники політичного процесу: теоретичне підґрунтя політичної практики / Л.І. Кормич // Актуальні проблеми політики : збірник наукових праць / голов. ред. С. В. Ківалов ; відп. ред. Л.І. Кормич. – Одеса : «Фенікс». – 2008. – № 34. – С. 19).

Впровадження гендерної політики в Україні ґрунтується на значній кількості нормативно-правових актів й аналітичних документів, зокрема на Конституції України, Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Указі Президента України «Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків»; Постанові Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань «Становище жінок в Україні: реалії та перспективи»; Національному плані дії щодо поліпшення становища жінок та сприяння впровадженню гендерної рівності у суспільстві; програми «Цілі Розвитку Тисячоліття: Україна»; програма «Права жінок та дітей в Україні» та інші.

Кормич Л.І., зазначає «для того, щоб вирівняти у правах та можливостях жінок та чоловіків, ми маємо в конкретних напрямках діяти на підтримку і захист жінок, а в інших – опікуватись захистом чоловіків. Це означає, що гендер, жодним чином не носить воєнничого феміністичного ухилу. Він, спрямований на створення нормальних умов співжиття і співпраці жінок і чоловіків в суспільстві, що прагне досягти цивілізованого рівня життя. Дуже важливо, щоб чоловік і жінка відчували себе захищеними, йдеться про важливість реалізації своїх прав кожною людиною. Отож, він має спиратися не на твердження про рівність статей, як однакові можливості для жінки і чоловіка. А повинно виходити із розуміння «гендеру» як взаємозв'язків соціальної поведінки чоловіків і жінок. Тобто до уваги як раз і приймається і біологічна відмінність, і місце, і роль в соціальних та економічних процесах, і цінності орієнтації, життєві реалії, характер взаємин тощо. І будь-який політичний курс, програма, законодавство повинні розглядатися з точки зору їх впливів на кожну статтю» (Кормич Л.І. Правові та політичні аспекти утвердження гендерної рівності в сучасній Україні / Л.І. Кормич // Актуальні проблеми політики : збірник наукових праць / голов. ред. С. В. Ківалов ; відп. ред. Л.І. Кормич. – Одеса : ПП «Фенікс». – 2007. – № 30. – С. 22, 26).

Л.І. Кормич звертає увагу на наступне: «По-перше, гендерна нерівність, як вже зазначалось, поки що існує, її можна спостерігати у всіх сферах нашого життя. По-друге, дискримінація та насилля за ознакою статі – це застарілі стереотипи мислення. По-третє, має місце неефективне

використання та застосування нормативно-правових актів в Україні, які гарантують статеву рівність. Це стосується не тільки нашої держави, але й інших країн світу, не дивлячись на те, що вони більш просунулися у цьому питанні. Зневажливе ставлення до природних відмінностей між чоловіком та жінкою руйнує людське життя. За своєю природою жінка створена для виконання соціальної ролі, яку ніхто крім неї, не може виконати, – материнської. Проте, виконання цієї ролі ніяк не повинно ущемляти її інші права, зокрема, права на лідерську роль у будь-якій сфері соціальної діяльності. Проте не слід забувати про проблеми чоловіків». (Кормич Л.І. Гендерний вимір державної соціальної політики в Україні / Л.І. Кормич, Е. А. Гансова // Актуальні проблеми політики : збірник наукових праць / гол. ред. С. В. Ківалов; відп. за вип. Л.І. Кормич. – Одеса : ПП «Фенікс». – 2005. – № 25. – С. 15).

Таким чином подальший економічний, політичний, соціальний та культурний розвиток України, залежить від розуміння того, що гендер стає невід'ємною складовою сучасного суспільства.

Руженко Л. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри соціальних теорій*

ГРОМАДСЬКА ДУМКА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Політичні процеси в Україні зумовили необхідність структуризації інститутів демократії. Сучасна демократія функціонує переважно у формі представницької демократії, тому розвиток саме її інституцій є невід'ємною складовою політичного процесу в перехідних суспільствах. Розбудова незалежної держави на початковому етапі становлення ускладнювалася відсутністю відповідної законодавчої бази, перш за все неструктурованістю інституту президентства, виборів та процедури формування законодавчого органу влади. Безумовно, виникнення нових інститутів влади та їх функціонування передбачає не лише легалізацію їх діяльності а й легітимізацію.

Легітимізація діяльності владної еліти здійснюється через процедуру виборів. Важливим фактором, що впливає на результат виборів є громадська думка, яка впливає на формування електоральних настроїв в суспільстві. Тому актуальним у сучасній політичній науці є дослідження впливу громадської думки на процес прийняття політичного рішення та його реалізацію. (А. Колодій «Основи демократії»//Навчальний посібник//. – 2004 р. с.21-59)

Громадська думка – це значущі в межах певної соціальної спільноти судження його представників, які, з одного боку, легітимізують політико – владні практики в суспільстві, а з іншого – інтегрують цю волю, ви-